
Acta synodi Enchusanae 1575 ³⁾.

Op huyden den derden Octobris 1575 omtrent tot een uren nae mid-
daege syn die dienaeren der ⁴⁾ gemeynten van Noorthollant alhier bynnen
Enchuysen by malcander versaemelt in den synodaelsche vergaerde-
ringe om te handelen ende te besluyten hetgene ter eeren Goids ende
opbouwinge zynder gemeynte soude dienstelyck zyn. Ende hebben die

¹⁾ »nyet” ontbr. in A. ²⁾ »Laurimanni” A, C en G noemen hem »Lonne-
mannus”. ³⁾ In A ontbr. alle marginalia. ⁴⁾ »dienaeren der” ontbr. in A.

saecke met aenroepinge des Heeren naems ~~beginnen~~ ende tot een praesidem ende scribam doer suffragia ofte stemmen vercoren ende ~~ordineert~~ ANTHONIUM NICOLAUM, dienaer des godlycken woorts tot Enchuyssen ende JOANNEM ILSTANUM, dienaer in Bovencarspel, ende daermede die cessie besloten.

ART. 1. *Questie* ¹⁾, *wie dat behooren tot dat avontmael des Heeren te gaen.* — Ende des anderen daechs, synde den 4en Octobris wederom omtrent te zeven ²⁾ uren by den anderen vergaerdert synde, is nae die aenroepinge des Heeren naems van den broederen die questie voergesteld, wie ende hoedanige men totten gebruyck des Heeren nachtmael soude laeten coemen. Soo is eendrachtelyck by den broederen besloten, dat men daerinne soude gebruycken die voersichticheyt ende maniere der toelatinge, die duslange alhier in der kereken gewoenlyck is geweest, ter tyt toe, dat daeraff in een provinciael synodo anders versien ³⁾ ende besloten zal worden.

ART. 2. *Van REYNHALDO om dienaer te syn in Hoochcarspel.* — Ten anderen is besloten, dat REYNHALDUS, die onlanx vuyt Zuythollant is gecoemen alhier ende zynen dienst die gemeente aengeboden, ende alzoo die van Hoochcarspel hem aldereerst geroepen hadden ende die van Medenblich oock van gelycke meeninge schenen te syn, (is te weten) ⁴⁾ van den broederen eendrachtelyck besloten om oysraecken, haer christelyck daertoe bewegende, dat hy die van Hoochcarspel voer een dienaer zal toegeschied worden.

ART. 3. *Translatie van PIETER HENRICKZ van Ryp tot Coedyck.* — Ten derden is besloten, dat PIETER HENRICKZ, die een tytlanck te Graft ende Ryp gestaen heeft met groote moyte ende jammer ende oock met verlaetinge van die gemeynthe, sal worden getranslateert ende gesonden vandaer by die van Coedyck.

ART. 4. *Van die translatie van FREDICK YSBRANTSZ van Zuyder ende Noortscherwoudt.* — Ten vierden heeft den broederen eendrachtelyck behaecht, dat FREDERICK YSBRANTS, dienaer tot Suyder ende Noortscherwoudt overmits vele ende zwaere elachten van beyde ende oock van lofweerdige ⁵⁾ personen ingebrocht, dat hy vandaer soude worden getranslateert ende aldaer van zynen dienst ophouden, overmits hy duslange meer tot afbrueck dan tot opbouwinge gediend heeft, ende die van Werfverhoeff tot een dienaer toegeschied worden.

¹⁾ »Questie» ontbr. in C. ²⁾ »te zeven» A heeft »den een». ³⁾ »versien» G heeft »verstaen». ⁴⁾ »te weten» ontbr. in A. ⁵⁾ »lofweerdige» C heeft »geloofwaardige».

ART. 5. *Die saecke van AGGEO.* — Ten vyfden is die saecke AGGEO voergesteld van zyn opneming in der gemeynthe, gelyck als hy versochte. maer overmits hem tot noch toe gansch obstinaet ende onboetveerdich heeft sien laeten, is by den broederen eendrachtelyck besloten, dat hy voer dese tyt noch nyet voer een litmaet der gemeynthen ¹⁾ can opgenomen wordden, hen ter tyt toe hy hem anders in christelycken wandel ende leven sal laeten sien. Ende is oock hen ²⁾ alle hope totten dienst der kercken gansch van den dienaeren ³⁾ ontseyt ende ontnomen als diegenen, die totten dienst gansch ombequaem ende ongeschick is om zyn voergaende ergerlyck leven.

ART. 6. *Die saecke van MICHAEL aengaende zyn beroepinge van Opdam.* — Ten sesten is die saecke MICHAELIS voergesteld belangende syn beroepinge van Opdam. Ende overmits MICHAEL voersz. hem daerinne groffelyck vergrepen hadde, is hy daerom van die broederen oock hart aengesproecken ende vermaent, ende heeft zyn behoorlycke straffe gedraegen, naemplycken van den dienst tot een tyt toe gesuspendeert. Maer die-wyle die van Opdam in haer beroepinge hebben aengehouden ende oock te besorgen stont, zoo men haerlyuden daerin nyet verwillichde, dat die loop des heyligen evangeliums etlycker maeten ⁴⁾ verhindert mochte worden ende die gemeente aldaer verwoesten, heeft den broederen voer het stichtelycke ingesien in die beroepinge te consenteren om alsoo meerder quaet ende ergernisse te verhinderen ⁵⁾ ende wech te nemen.

ART. 7. *Die saecke van JOANNES in Broeck op Langedyck.* — Ten zevende is gehandelt in die saecke van JOANNE in Broeck van ⁶⁾ Langedyck. Ende is besloten van den broederen, dattet zoude blyven by den acte, in die voergaende synodo tot Alcmaer laestmael besloten.

ART. 8. *Translatie der dienaeren van Texel.* — Ten achsten is besloten by den broederen, dat om zekere gewichtige oorsaecken ende om meerder peryckel voer te coemen, opdat alsulex mochte dienen tot grooter stichtinge der gemeynthe Christi aldaer, naemplyck dat JOANNES ende NICOLAUS, dienaers des godlycken woerts op Texel, vandaer getranslateert zouden worden, ende dat men JOANNEM zoude schicken in Outcarspel ⁷⁾ op Langedyck.

ART. 9. *Om die weduwen der verstorven dienaeren te helpen.* — Ten

¹⁾ »der gemeynthen» ontbr. in A. ²⁾ »hen» G heeft »hem». ³⁾ »van den dienaeren» ontbr. in A. ⁴⁾ »maeten» G heeft »malen». ⁵⁾ »verhinderen» A heeft »wren». ⁶⁾ »van» G heeft »op». ⁷⁾ »Outcarspel» C heeft »Over-Karspel».

negende is besloten eendrachtelyck by den broederen, opdat die weduwen der verstorven dienaeren, die nu syn ende noch coemen moegen in die bedieninge der kercken, mochten geholpen worden, dat die vier dienaeren der naestliggender dorpen die last der verlaetender ¹⁾ kercken by boerten goetwillich op haer zullen nemen ende bedienen.

ART. 10. *Het synodus te Horn.* — Ten tienden is by den broederen besloten, dat het naestcoemende synodus weder gehouden zal worden op den eersten Maendach nae Paesschen acht daegen bynnen die stadt Hoorn.

ART. 11. *Die eylanden onder haer classes gedeelt.* — Ten elfsten is besloten by den broederen, dat die eylanden onder den classes verdeelt zouden worden, opdat zy in questiose ende swaere saecken van die classibus bedient zouden moegen werden. Zyn daerom gedeelt op dese naerbescreven wyse, naemptelyck dat die van Wieringen onder Hoorn, die van Texel onder Alemaer, die van Vlielant onder Enchuysen zyn zouden.

ART. 12. *Van het avontgebedt.* — Ten twaelfden aengaende die saecke van het avontgebedt, van die van Enchuysen voergesteld doer onse broeder DIERICK PAUWELSSZ, is der broederen eendrachtich verstant, dat men die avontgebeden in de steden sullen ²⁾ laeten aenstaen, overmits des Sonnedaesges ende doer die weeck Goids heylich woert genoehsaem wert gepredict.

ART. 13. *Die van Wervershoef solliciteren om een dienaer.* — Ten dertienden diewyle die van Wervershoeff een dienaer begeerden te beroepen ende daerom twee personen tsynodo voertgesteld hebben, naemptelycken CLAES QUIRYNSSZ ende BERNARDUM N. schoelmeester tot Medenblich, van welcken beyde sy geerne een hadden, maer dewylen geen van beyden geexamineert is noch tot dienaeren toegelaeten en syn, is by den broederen eendrachtich besloten, dat geen van beyden voer dese tyt geroepen werde ter tyt toe, dat zy legittime sullen syn geexamineert ende toegelaeten. Onder desen zullen die van Wevershooff van het synodo met eenen dienaer wel voersien worden.

ART. 14. *Van WILHELMI saecke van Nubixwoude.* — Ten veertienden is gehandelt van WILHELMI saecke, dienaer te Nubixwoude ³⁾, die over etlycke weken in coetu Hornano om sommige accusationes, over hem gedaen, van zynen dienst is geweest gesuspendeert. Maer diewyle hy

¹⁾ »verlaetender” G heeft »vacerende”. ²⁾ »sullen” G heeft »sal”. ³⁾ »van »Nubixwoude” ontbr. in C.

doer goede attestatie ende scriften hem onschuldich te syn heeft verclaert ¹⁾, soo hebben die broederen altsaemen eendrachtich ²⁾ zyn onschult voer goet aengenomen ende hem wederom in zynen dienste geïnstitueert.

ART. 15. *Van die questie tusschen die van Hoorn ende Enchuysen.* — Ten vyftienden is oyck de questie, ontreesen tusschen dat coetu Hornanum ende Enchusanum doer eenen brieff tusschen beyden gescreven, vriendelycke by den broederen gesleten ende nedergeleyt.

Art. 16. *Van die translatie der dienaeren met die pene daerby.* — Ten laesten is oyck vuyt Goids heylich woert recht ende goet bevonden ende eendrachtelyck besloten ende geconfirmert die artikkel van die translatie der dienaeren in prima synodo Alcmariana gemaect. Is oyck daerby geaddeert om alle onordentlicheyte te verweren, dat zoo het gebuerde, dat yemant hem tegen tbesluit des verbenoempdes artyckels ombehoorlycken droege ende temere transfereerde, dat hy voer een mulctam ³⁾ zal draegen ende betaelen twee pont groot tot proffyte van die arme weduwen der verstorven dienaeren ⁴⁾. Oyck sullen zy op die plaetse, daer zy haer getranslateert mochten hebben, nyet moegen dienen noch blyfven, oft hij schoon twee ofte drymael geroepen worde ⁵⁾.